

BMÅS

NYTT

TIDNING AV OCH OM BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP

KALLES ANDRA SIDA ÅR 2005

Så har då våren äntligen anlänt. För inte så länge sedan rådde vinter och snön låg på vår bana. Före påsk, när jag hämtade signaler som skulle vara med på Nostalgimässan, var det två decimeter snö i Sandlidsparken. Nu blommar vitsipporna i skogsbackarna och naturen ändrar färg till grönt så man nästan ser skillnad från dag till dag.

Vårtider är bråda dagar för alla och vi har extra mycket att ordna innan det går att trafikera banan. Under alla helgerna i maj måste vi gemensamt städa bort ris och höstlöv samt se till att det inte finns några rotvältor som kan vara farliga och förrädiska fällor för våra besökare. Det måste också ordnas elförsörjning. Vår luftledning måste ersättas. En markkabel skall skaffas som ersättning för den skadade ledningen.

Från Sutton Model Engineering Club i London kan jag rapportera att det gjorts omfattande jobb under vintern. Den långa trappan upp till klubbhuset har ersatts med en lång ramp som gör det möjligt för rullstolsburna att komma till de bekvämligheter som finns där. Vid mitt besök pågick monteringen av handledarna för fullt. Rampen gör det även mycket lättare att transportera upp modeller vid de utställningsdagar som klubben ordnar. Gå gärna in på hemsidan: www.suttommec.freemove.co.uk och titta.

Jag passar även på att påminna om AGJs jubileum avhålllet mellan den 10 juli och den 17 juli. Då har vi för avsikt att delta med en 7 1/4"-banstump. Ni som kan tänka er att komma dit och köra, hör av er till mig.

Väl mött vid vår bana för trevlig samvaro och mycket arbete!

Tågledare och TKL Sandlid C

Karl-Gustav Ryberg

**Protokoll fört vid årsmöte i BORÅS MINIATYRÅNGLOKS SÄLLSKAP
den 19 februari år 2005.**

- § 1. Ordföranden Karl-Gustav Ryberg förklarade årsmötet för öppnat.
- § 2. Den föreslagna dagordningen godkändes.
- § 3. Börje Hedberg valdes att som ordförande leda årsmötet.
- § 4. Göran Rosén valdes till sekreterare för årsmötet.
- § 5. Johan Kresser och Gunnar Lindberg valdes till rösträknare.
- § 6. Mötet befanns vara behörigt utlyst.
- § 7. Styrelsens verksamhetsberättelse har publicerats i BMÅS-NYTT Nr 1 2005 och de församlade påfordrade ej uppläsning, varför verksamhetsberättelsen lades till handlingarna.
- § 8. Herr kassörens balansräkning upplästes av mötets ordförande. Frågor förekom ej, varför balansräkningen lades till handlingarna.
- § 9. Revisorernas berättelse upplästes av revisor Åke Gustafsson och lades till handlingarna.
- § 10. Beslutades enhälligt att med revisionsberättelsen som grund giva styrelsen full ansvarsfrihet för det gångna årets verksamhet.
- § 11. Den från styrelsen föreslagna budgeten för verksamhetsåret 2005 presenterades av mötets ordförande och godkändes omgående enhälligt.
- § 12. Mötet beslutade, i enlighet med styrelsens förslag, att höja medlemsavgiften för år 2006. Således gäller att enskild medlem betalar SEK 120:– med ett tillägg för övrigt familjemedlemskap, i de fall dylikt önskas, av SEK 60:–.
- § 13. På valberedningens förslag omvaldes Karl-Gustav Ryberg till ordförande för verksamhetsåret 2005.
- § 14. Val av två nya styrelseledamöter företogs och utföll efter röstning medelst handupp-räkning sålunda: nyval av Jonas Amoson och Thomas Berg.
- § 15. I enlighet med valberedningens förslag omvaldes Gustav Mitlöhner och Pär Ryberg som suppleanter i styrelsen på ett år.
- § 16. I enlighet med valberedningens förslag omvaldes Bo Arabäck och Åke Gustafsson till revisorer för innevarande år.
- § 17. Valdes Jan Ove Carlsson och Jonas Amoson att utgöra valberedning under år 2005.
- § 18. Inga motioner förelåg.
- § 19. Under frågan styrelsens propositioner diskuterades, med Karl-Gustav Ryberg som föredragande, sällskapets deltagande i Anten Gräfsnäs Järnvägs 40-årsjubileum. Beslutades att styrelsen skall få ta det fulla beslutet om deltagande i jubileet.

- § 20. Mötet beslutade att den 28 maj år 2005 hålla MEDLEMMARNAS DAG.
- § 21. Mötet beslutade att den 6 augusti år 2005 hålla SÄLLSKAPETS ÅNGDAG.
- § 22. Årets verksamhet har lockat 12 personer att ansöka om medlemskap i vårt sällskap och styrelsen har under året beslutat invälja följande som nya medlemmar.

<i>Birath-Pettersson Lennart</i>	<i>Hedvägen 17</i>	<i>718 33 FRÖVI</i>
<i>Birath-Pettersson Roland</i>	<i>Stenstavägen 35</i>	<i>718 91 FRÖVI</i>
<i>Björklund Robin</i>	<i>Vintergatan 13</i>	<i>504 60 BORÅS</i>
<i>Danielsson Bengt-Göran</i>	<i>Snäckstigen 21</i>	<i>571 42 NÄSSJÖ</i>
<i>Danielsson Robin</i>	<i>Snäckstigen 21</i>	<i>571 42 NÄSSJÖ</i>
<i>Eklund Bengt</i>	<i>Stjärnvägen 14</i>	<i>553 12 JÖNKÖPING</i>
<i>Eklund Klas</i>	<i>Tingsgatan 42</i>	<i>504 45 BORÅS</i>
<i>Engdal Lars</i>	<i>Fräsegårdsgatan 5 B</i>	<i>431 42 MÖLNDAL</i>
<i>Gustafsson Torbjörn</i>	<i>Stenbäckspan 1</i>	<i>562 32 NORRAHAMMAR</i>
<i>Hafström Ulla</i>	<i>Bergsgatan 8</i>	<i>447 35 VÅRGÅRDA</i>
<i>Johansson Bengt</i>	<i>Liljegången 2</i>	<i>507 52 BORÅS</i>
<i>Källqvist Hans</i>	<i>Brännemadsv. 12</i>	<i>431 90 MÖLNDAL</i>
<i>Skoglöf Leif</i>	<i>Brändströmsg. 18 C</i>	<i>803 24 GÄVLE</i>

- § 23. Mötets ordförande Börje Hedberg vände sig till vår kassör Gunnar Lindberg som av sagt sig återval. Tackade för allt arbete som den gode Gunnar lagt ner på att få vår järnväg att fungera som den gör idag. Gunnar, som var med och startade vårt sällskap, har ingått i styrelsen under 25 år och varit ordförande, sekreterare och kassör. Han tycker nu att det skall bli gott att få ägna sig åt att köra tåg utan det stora arbete som kassörskapet innebär. Gunnar avtackades med ett fyrfaldigt leve och en praktfull blomsteruppsättning.

Härefter talade Börje Hedberg varmt om vår bortgångne vän och medlem Karl Karlsson och en tyst minut hölls för att hedra honom.

Vår hedersmedlem Arthur Simpson begärde ordet och tackade för den vänskap han upplever som medlem i vårt sällskap och för att han får vara med oss i vår verksamhet. Han lovade att försöka komma tillbaka under sommaren som kommer.

- § 24. Eftersom ytterligare ej förelåg förklarade mötesordföranden mötet för avslutat och tackade de 22 närvarande medlemmarna för visat intresse.

Börje Hedberg
mötesordförande

Göran Rosén
mötessekreterare

UPPDATERAT FÖRSLAG PÅ FUNKTION HOS LINJEBLOCKSTÄLLVERK

En utförligare beskrivning av det uppdaterade förslaget samt en interaktiv simulering i form av en "Java-applet" återfinns på en nyinrättad sida för projekt i föreningen på www.bmas.se.

Inledning

Detta dokument beskriver ett uppdaterat förslag på linjeblockställverk för linje 1, som beskrevs i BMÅS-NYTT Nr 3 2004. Förslaget är främst baserat på synpunkter från Karl-Gustav Ryberg.

Ändringar från föregående förslag

I originalförslaget beskrevs två ställverk med varsin riktningsväljare samt tryckknapp för *begäran om tågväg*. I det uppdaterade förslaget förenklas begäran om linjeriktning och utfartstågväg till endast en knapptryckning, på detta sätt riskerar inte tågklareraren att glömma att ta tillbaka riktningsbegäran. En annan vinst är att lokföraren kan *klarera sitt eget tåg* om stationen skulle vara obemannad.

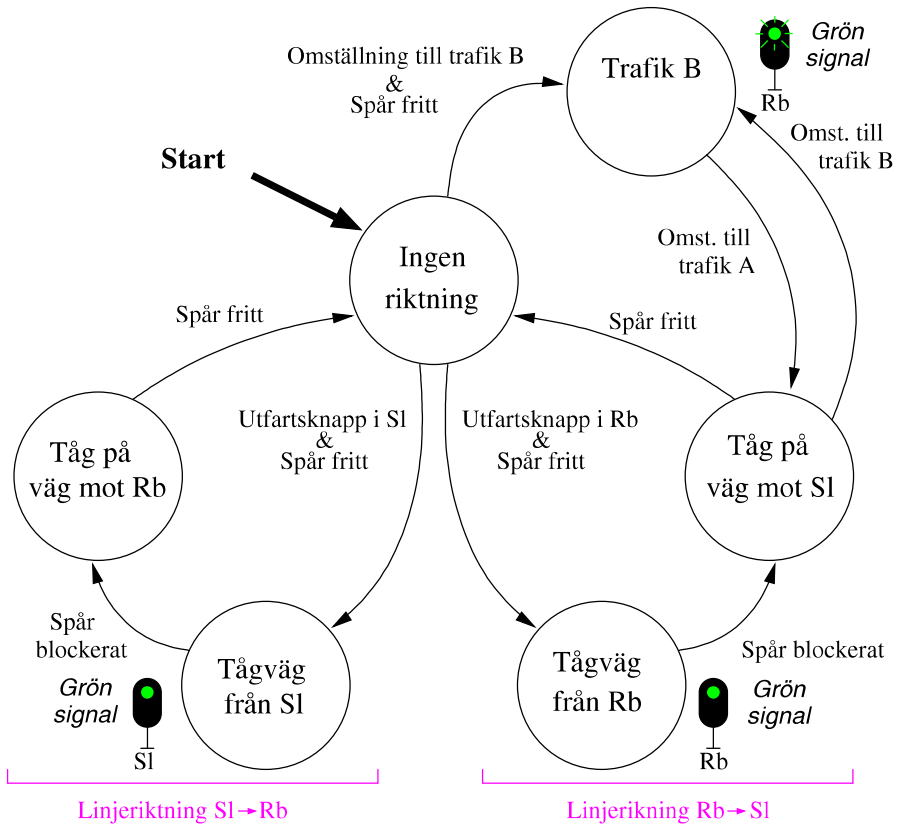
Nytt i vårt förslag är att en vippströmställare på Sandlid C väljer trafikmönster A respektive B, (se artikel om trafikeringsalternativ i BMÅS-NYTT Nr 2 2004).

I trafikmönster B introduceras signalbilden *blinkande grön* i utfartssignalen på Rustansberg med betydelsen *håll avstånd till framförvarande tåg*.

Uppdaterad funktionsbeskrivning

Linjeblocks systemets funktion beskrivs tydligast med hjälp av en sk tillståndsautomat, vilket är en graf (beskrivning i bild), vilken visar vilka möjliga tillstånd systemet kan befinna sig i, vilka händelser (insignaler) som föranleder tillståndsändringar samt vilka signalbilder (utsignaler) som är resultat av ett givet tillstånd.

Tillstånden ritas som cirklar och bredvid dem noteras resulterande signalbild för Sl (Sandlid) och Rb (Rustansberg). Tillståndsövergångar utlöses av knapptryckningar och av förändringar i blockeringsstatus i spårledningarna. Övergångarna ritas som pilar tillsammans med villkoret för tillståndsändringen. Linjeblocks systemets tillståndsautomat kan ses i figur 1, där endast positiva signalbesked visas, övriga signaler antas visa STOPP.

Tillståndsautomat för linjeblock på linje 1.

Exempel på funktion

När systemet startats befinner det sig i vilotillståndet *ingen riktning*. Tkl i Rb vill skicka ett tåg och trycker på sin knapp för utfartstågväg, vilket får systemet att hoppa till tillstånd *tågväg från Rb* och utfartssignalen att slå om till grönt. Om det mot förmodan skulle befinna sig ett ekipage på linjen, erhålles ej begärd tågväg.

När tåget lämnat stationen och börjat blockera linjen byter systemet tillstånd till *tåg på väg mot Sl*, vilket även resulterar i att utfartssignalen slår om till rött. När tåget i sin helhet kommit in på Sandlid C så återgår systemet till starttillståndet *ingen riktning*.

Trafikmönster B

Om inga tågvägar föreligger och strömställaren för trafikmönster ställs i läge B, går signalen i Rb över till blinkande grön. Om trafikställaren ställs om till A medan trafik

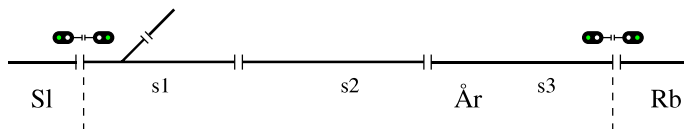
B råder, hoppar systemet först till tillståndet *tåg på väg mot Sl*, och därefter till starttillståndet när samtliga tåg lämnat linjen. Tkl kan på detta sätt utan risk när som helst skifta trafikmönster.

Tre spårledningar

För linjeblockstallverkets funktion krävs endast att det går att avläsa huruvida linjen som helhet är blockerad eller ej, vilket kan realiserars med *en* spårledning. Genom att dela upp linjen i *tre* spårledningssträckor, med var sin blockeringsavläsning, kan en grov uppskattning av tågets position på linjen presenteras på ställverken i Rustansberg och Sandlid C. Linjen antas vara blockerad om *minst en* spårledningssträcka är blockerad.

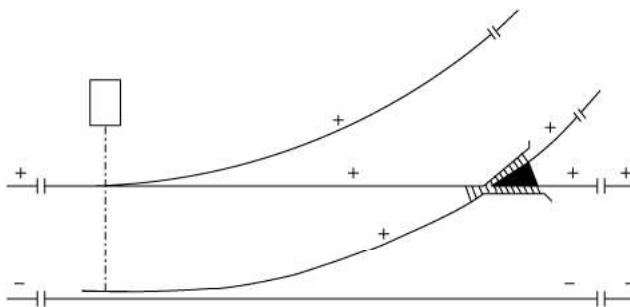
Planerat banarbete

Förhoppningsvis kommer de första testerna av spårledningselektroniken kunna genomföras redan under kommande säsong. Det är viktigt att undersöka spårledningskretsens känslighet mot kryptströmmar och mot bristfällig beläggning (exempelvis lågt axeltryck och få axlar). Rälerna på linje 1 dubbelisoleras (båda rälerna isoleras) på fem ställen enligt figur 2. De streckade linjerna i figuren visar var linjen slutar, och År betecknar *Ångared*.

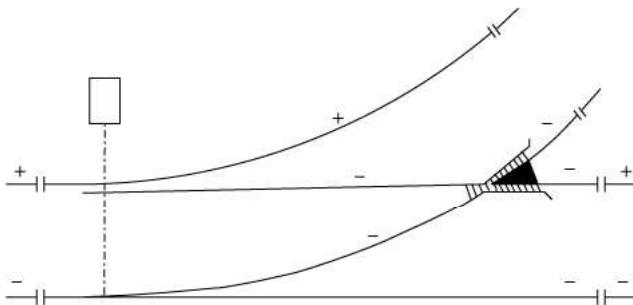

Text: Isolering av rälerna på linje 1.

Hur blockering av container-växeln bäst bör hanteras i det färdiga linjeblocks-systemet är ännu inte helt klart. Figur 3 visar en skiss över hur växeln skulle kunna isoleras för att blockering av växeln skall kunna avläsas. Ett alternativ är att flytta stationsgränsen för linje 1 så långt ut från Sandlid C att container-växeln hamnar på stationen och inte på linjen.

Potentialer i container-växel för huvud- resp sidoväg (figur del 1).

Potentialer i container-växel för huvud- resp sidoväg (figur del 2).

För de inledande testerna är det inte nödvändigt att ta med växelavsnittet, då linjeblocksystemets grundfunktion kan provas på de två spårledningssträckorna närmast Rustansberg. Lämpligen dras (provisoriska) kablar på landbacken mellan rälsskarvarna och det befintliga skåpet för vägskyddsanläggningen, i vilket avläsningskretsarna för spårledningen kan monteras.

Jonas Amoson & Urban Enell

RAPPORT FRÅN NOSTALGIMÄSSAN

Såsom tidigare meddelats har BMÅS deltagit i vårens Nostalgimässa i Göteborg, vilken ägde rum i Eriksbergshallen söndagen den 3 april. Medan flera av våra medlemmar engagerade barn i rangeringsövningar i Juniortågs station Trollhättan, visade vi övriga upp föreningen i BMÅS-montern.

Linjeblockprojektet var huvudtema denna gång, och en modell av linje 1 samt linjeblockställverk för Sandlid C och Rustansberg visades i skala H0. För att inte riskera att mässbesökare skulle förväxla vår förening med övriga "småskaleralare" visades även ett autentiskt rälsavsnitt samt en av infartssignalerna från Sandlidsbanan.

I montern hade vi även en bärbar dator att visa ett bildspel med information och bilder om föreningsverksamheten. På en TV-monitor löpte en videosekvens från vår bana, som sånts i TV-programmet Sigma i Sveriges Television. Det visade sig vara en riktig publikmagnet!

Intresset för montern var stort, och i synnerhet gick det åt många små lappar med säsongens kördagar och med adress till hemsidan. En besökare, som kände till oss sedan tidigare, kom fram till att det måste ha varit en av Rustan Langes anläggningar som han hade besökt.

Jonas Amoson

ÄNDRINGAR I MATRIKELN 2005

Morgan Börjesson:	Sandliden 11	445 34 BOHUS
Karl-Gustav Ryberg:	nytt telefonnummer	0703 - 58 84 52
Bengt Tellow:	nytt telefonnummer	+41 (0)41 750 35 64
Björn Bergman:	stryk telefonnummer	08 - 769 34 20

Evert Olsson, Rot 275, 796 90 ÄLVDALLEN har bett om utträde ur sällskapet.

Föreligger andra fel, var vänliga och meddela mig detta.

Göran Rosén

UPPROP!!!

Vårt sällskap har drabbats av en katastrof (rätt stafvning den gång hoppas jag) genom orkanen Gudruns försorg.

Vi som har möjligheter att hjälpa till, måste nu samlas varenda helg för att röja upp på vår bana. Det är mycket som skall röjas undan och helgerna är få.

En ny elkabel mellan klubbhuset och banan är på gång men det är ett tungt arbete att lägga ut och koppla in den och se till att allt fungerar.

Medlemskortet bipackas detta utskick.

De som inte har betalt sin avgift kommer att avföras från registret efter Medlemmarnas Dag.

Medlemsavgiften är för enskild medlem, SEK 100:–, med ett tillägg för övrigt familjemedlemskap för den som så önskar, av SEK 60:–.

Sällskapets postgirokonto är 13 09 55 - 8.

Bär inte på framtida bekymmer, för då får du genomlida dem två gånger.

Bär inte på gårdagens bördor, för de hör gårdagen till.

If a man speaks in the forest, and there's no woman around to hear him,
is he still wrong?

Yes he is still wrong but does not know why.